

จิตเดิมแท้คือกิเลสแท้ๆ

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๕ กันยายน ๒๕๔๑

ณ วัดป่าสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจนะ วันคืนล่วงไป ล่วงไปนะ เกิดมาแล้วตายหมด ตั้งใจเลยละ เวลามีน้อย คนเรา
ประมาทในกาลเวลานะ ถึงเวลาแล้วต้องไปหมด กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างกัน กรรมจำแนกให้
เกิดต่างกัน การเกิดเป็นมนุษย์ก็ยังมีความทุกข์กับความสุขต่างกัน แล้วทุกคนที่เกิดมาแล้วมีความ
เพียรพยายามจะออกจากทุกข์ พบพระพุทธศาสนาแล้วพยายามจะออกจากทุกข์ ก็ยังอยากจะ
สะควกสบายใจ อยากจะไปทางลัด คิดความสะควก คิดความสบายกันหมดเลย จนอยากหาทางที่
มันจะออกได้ง่าย เลยกลายเป็นบ่วงรัดคอตัวเองไป

มนุษย์เกิดมาแล้ว การเกิดมาของมนุษย์นี้มีจิตเดิมแท้ใจ จิตเดิมแท้ คำว่า “จิตเดิมแท้” มี
ลัทธิศาสนาสอนกันว่า คนเรามาจากนิพพาน มาจากนิพพานต้องกลับไปนิพพานใจ ไปเปิด
ประตูนิพพานที่หัวใจใจ

จิตเดิมแท้ จิตเดิมแท้นะ “จิตเดิมแท้คือกิเลสแท้ๆ”

จิตเดิมแท้นะ เราฟังเข้าใจว่า จิตเดิมแท้นี้ประเสริฐนัก จิตเดิมแท้นี้มหัศจรรย์

“จิตเดิมแท้คือกิเลสแท้ๆ” แต่เราไม่เคยเห็นใจ เราเคยเห็นแต่ความทุกข์ปกตินี้ เราไม่เคย
เห็นจิตเดิมแท้กันทั้งนั้นนะ พอเขาพูดว่า จิตเดิมแท้ถึงได้ตื่นตื่น จิตเดิมแท้คือการเข้าไปเปิดประตู
นิพพานเท่านั้นนะ ด้วยการอ่อนวอน ด้วยการขอเอา ด้วยการพยายามจะเข้าไปหาตรงนั้นนะ เข้า
ไปหาจิตเดิมแท้ใจ...ไม่มีใครเคยเห็น

บอกว่า “มนุษย์มาจากนิพพาน มาจากจิตเดิมแท้” มันถูกครึ่งหนึ่ง มาจากจิตเดิมแท้แต่ไม่ใช่มาจากนิพพาน มาจากนิพพานแล้วกลับไปสู่นิพพาน แล้วคนเราเกิดมาทำไม

การเกิดของมนุษย์ไง การเกิดมา ตอนเกิดขึ้นมา จิตปฏิสนธิเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาแล้วถึงไม่รู้จักใจ จำอดีตชาติไม่ได้ เราเกิดมาแล้วเราจะรู้แต่ชาติปัจจุบันนี้ พ่อแม่ปัจจุบันนี้ ปู่ย่าตายายปัจจุบันนี้ แล้วก็ทุกข์ในปัจจุบันนี้ไง เกิดจากการสังขมไง เกิดจากการสังขมการศึกษา เกิดมาแล้วนะจิตไร้เดียงสา ต้องฝึกสอนกันให้จำนั่น จำนี่

ความจำนะ ความจำ คือสัญญาขันธ์ ความคิด ความปรุง ความแต่ง คือสังขารขันธ์ ความรับรู้สะสมไว้ คือวิญญูณขันธ์ นี่มันเป็นอารมณ์ความรู้สึกของเปลือกใจ การเปลือกนี้การศึกษา การสะสมมา การความจำขึ้นมา ศึกษาเล่าเรียนใดๆ ก็แล้วแต่เป็นความจำสะสมเข้ามาในหัวใจ เป็นข้อมูลในหัวใจนี้ เราอยู่ในอารมณ์ในเงาของจิตใจ มันถึงไม่ใช่จิตเดิมแท้...เป็นเงาใจ เป็นขันธ์ขันธ์ในอารมณ์นั้นนะ นั่นนะ มันถึงยังไม่เห็นจิตเดิมแท้

จิตเดิมแท้คือปฏิสนธิจิต การเกิดนะ การเกิดปฏิสนธิในครรภ์มารดา แล้วออกมาแล้วถึงมีมนุษย์สมบัติใจ ได้ขันธ์ ๕ มาใจ “ธาตุ ๔ ขันธ์ ๕” เราถึงว่าเราถึงไม่เคยเห็น เพียงแต่พอใครพูดแล้วเราก็ตื่นกัน เราไม่เคยเห็น เราสะสมมาแต่อารมณ์เปลือก อารมณ์ของขันธ์ อารมณ์ของจิต ไม่ใช่ตัวจิต ที่นี้ว่า “จิตเดิมแท้เป็นกิเลสแท้ๆ” ถึงได้มาเกิดเป็นมนุษย์ไง มาเกิดเป็นมนุษย์เพราะว่ามีกรรม เพราะจิตเดิมแท้นั้นปฏิสนธิมาเกิดเป็นมนุษย์ การเกิดและการตาย เกิดเป็นมนุษย์ก็ได้ภพของมนุษย์ เกิดเป็นเทวดา เกิดเป็นพรหม การเกิดเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ในวัฏฏวนนี้

การเกิดเป็นมนุษย์ เกิดเป็นเทวดา เกิดเป็นโอปปาติกะต่างๆ ไม่มีใครเคยเห็นจิตเดิมแท้ เพราะเป็นโอปปาติกะ เกิดเป็นคนแล้ว เกิดเป็นเทวดาแล้ว เวลาตายเป็นเทวดาเกิดเป็นเทวดาเลย เกิดเป็นเทวดาก็มีขันธ์ ๔ ตามตำรา แต่น่าจะมีขันธ์ ๕ เพราะว่ารูปร่างของเทวดา รูปร่างของมนุษย์ รูปร่างของมนุษย์นี่มีธาตุ ๔ กับขันธ์ ๕ ถึงได้ว่าขันธ์ ๕ มีเป็นรูป รูปร่างกาย แต่เป็นเทวดารูปของจิต รูปร่างของเทวดา ทำไมเทวดาถึงรู้กัน รู้จักกัน เห็นกัน คุยกันได้ สื่อสัมผัสสัมพันธ์กันได้ เพราะเขามีร่างกายของเทวดา ขันธ์ของเทวดา เห็นไหม อันนั้นก็ไม่ได้เห็นจิตเดิมแท้ก็อีกแหละ เพราะว่าอยู่ที่กามภพ วัฏฏวน กามภพของเทวดา เขาสื่อความหมายกันเทวดาด้วยทิพย์สมบัติ ด้วยสื่อของเทวดานั้น เวลาเขาตายละ เวลาเขาจะตายลง แสงบุญกุศลมันเป็นทิพย์เริ่มหมดลง พอเริ่มหมดลงเขาก็ต้องตายเกิดใหม่ในวัฏฏะนั่น ก็ไม่เห็นจิตเดิมแท้

ไปเกิดบนพรหม บนพรหมเป็นชั้น ๑ ได้บุญกุศลเกิดบนพรหม ชั้น ๑...ชั้น ๑ ก็เป็นพรหม จิตเดิมแท้ที่ส่องใส หมองไปด้วยอุปกิเลส อุปกิเลสในจิตเดิมแท้นั้นนะ เป็นพรหมนั้นก็พรหม มีความสุข-ความทุกข์อยู่ในอุปกิเลส ก็คือกิเลสใจ นั่นชั้น ๑ คือชั้น ๑ ชั้นของพรหมเวลายาวด้วย ก็ไม่เห็นจิตเดิมแท้ ไม่เห็น

เพราะว่าไม่มีใครเคยเห็นจิตเดิมแท้ใจ แต่เวลาพูดถึงมันถึงคลาดไปเป็นสุดมยปัญญา

ในพระไตรปิฎกเป็นคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม รู้ตามความเป็นจริงถึงได้บัญญัติไว้ ๒,๕๐๐ กว่าปีแล้ว แล้วเราศึกษามา การศึกษามาแล้วก็เอามาเป็นความคิด เป็นความปรุง เป็นความแต่ง แต่ความจริงมีอยู่โดยครูบาอาจารย์บางองค์ถึงตรงนั้นแล้วอาจเป็นอุปายในการสั่งสอนของลัทธิเขา ของลัทธิเขาคือถูกครึ่งเดียวใจ

คำว่า จิตเดิมแท้นะ “จิตเดิมแท้มันเป็นกิเลสแท้ๆ” กิเลสแท้ๆ จริงๆ

ทีนี้ เราเข้าใจกันว่าจิตเดิมแท้มันเป็นถึงที่ตรงนั้นใจ ถึงที่ว่าเป็นนิพพาน ถึงได้บอกว่า “มนุษย์มาจากนิพพาน” คนเราเกิดมา ทุกคนมีนิพพานอยู่ในหัวใจ...มีแน่นอนถ้าเราปฏิบัติถึง แต่คำว่า “มีอยู่แล้ว” แล้วอะไรมาเกิดล่ะ มันถึงเป็นการถกเถียงกันว่าจิตเดิมแท้ที่ส่องใส จิตเดิมแท้นั้นในมนุษย์เรามีจิตเดิมแท้ที่อยู่ที่มาจากนิพพาน...แล้วมาเกิดทำไม ทำไมต้องมาเกิดในทุกชั้นนี้ล่ะ เพราะมันไม่ใช่ใจ

มันมีอยู่ครั้งหนึ่งหมายถึงว่าตัวนี้คือตัวเดิมแท้คือเป็นตัวเริ่มต้นตัวจิตของเรา เป็นตัวพลังงานพื้นฐานของใจ เป็นพลังงานพื้นฐานของปฏิสนธิจิตที่มากเกิดเป็นมนุษย์เรานี้ แต่มันได้สะสมมาในวัฏฏะ ในวัฏฏะนี้การเกิดการตายมาไม่มีที่สิ้นสุด มันเกิดๆ ดับๆ มา มันสะสมมามหาศาลเลย จึงได้พัฒนาวิวัฒนาการขึ้นมาเกิดเป็นภพชาติต่างๆ ขึ้นมา ในเทวดา ในอินทร์ ในพรหมจนเป็นมนุษย์สมบัตินี้ นั่นเป็นกรรมจำแนกออกไป กรรมจำแนกให้มันต่างๆ กันไปในวัฏฏะนั้น

มันถึงเห็นวัฏฏะอันนี้ มันถึงว่าน่าจะเศร้าใจใจ น่าจะสยดสยองในความเกิดและความตายของเราที่เป็นมนุษย์นี้ใจ ถึงว่าการประมาทในชีวิตที่พบพระพุทธศาสนา ในการประพฤติปฏิบัติ

ถึงเป็นความประมาทมาก เป็นความไม่เข้าใจชีวิต ใช้ชีวิตแบบฟุ่มเฟือยไป ถึงว่ากลับมาหาที่ตนนี้
ใจ จิตเดิมแท้มันอยู่ที่ไหน จิตเดิมแท้นั้นนะ “จิตเดิมแท้”

ทำไมต้องทำให้จิตสงบก่อนละ เวลาเราภาวนากันทำไมต้องทำให้จิตนี้สงบตัวลง เห็นไหม
ทำไมต้องทำให้จิตนี้สงบตัว จิตสงบตัวลง จนแม้แต่ผู้ที่ปฏิบัติจนเข้าสมาบัติได้ก็แล้วแต่ ก็ไม่เห็น
จิตเดิมแท้...ไม่เห็นหรอก จิตสงบเข้าไปขนาดไหนก็แล้วแต่นะ จนถึงฐิติจิตก็ไม่เห็น ไม่มีใครเคย
เห็นเพราะอะไร เพราะชั้นมันครอบคลุมอยู่ไง ความยึดของกาย “ความยึดของกาย” กายกับใจนี้
เกิดมา เราเกิดมา ในเมื่อเราเกิดมาเป็นมนุษย์เรามีกายกับใจ ความยึด ชั้นนี้มันพุ่งออกไป จิตนี้มัน
ติดอยู่ที่กาย พอมันติดถึงกาย...คิดถึงกาย คิดถึงเรา คิดถึงจิต คิดถึงจิตที่ไรมันก็คิดถึงเราไปด้วย
กายนี้มันไปพร้อมกัน

เพราะมันเป็นเหมือนกับผลไม้กับเปลือก เราจะหยิบผลไม้เราต้องโดนเปลือกผลไม้ก่อน
จิตก็เหมือนกัน มันอยู่ในกายนี้ มันติดอยู่ในกายนี้ มันเห็นแก่ตัว เห็นแก่ทุกอย่าง มันเลยหลงไป
มันถึงไม่เห็น เห็นไหม แม้แต่ชั้นของจิตมันก็ไม่เห็น ไม่เห็นอยู่แล้วนะ ยังไม่เห็นความยึดของ
กายอีก เราเข้าใจว่าเรารักนวลสงวนตัว เรารักตนเอง ทุกๆ คนเราคิดว่าเราดี แต่ความจริงแล้วอัน
นั้นคือกิเลสทั้งหมดเลย

ความสะสมมาที่ว่เกิดตาย เกิดตายมา คือความนอนใจนั้นคือกิเลส กิเลสนี้เป็นนามธรรม
กิเลสคือทำให้เราหลงใหลไป ถึงว่าความประมาท ประมาทเพราะว่าเรามีกิเลสไป ความว่ากิเลสนี้
มันทำให้เคลื่อนไปจากปัจจุบัน คิดก็คิดแต่จะพรุ่งนี้ มะรืนนี้ คิดถึงอดีต-อนาคต ไม่เคยคิดถึง
ปัจจุบัน นี่ปัจจุบันในความคิดนะ ถึงต้องทำให้จิตสงบให้มันเป็นสมาธิให้มันเป็นฐิติ เป็น
เอกัคคตารมณ์เป็นหนึ่งเดียวที่ว่าไม่เป็นอดีต-อนาคต

ปกติของกิเลสมันทำให้เราหมุนออกไป มันกว้านโลกทั้งโลกนี้เลยมาเป็นความคิดของเรา
มันหวัง มันคาด มันหมาย ไปหมดเลย มันยึดติดว่าอย่างนั้นเลย มันยึดติดในโลกในความรู้ที่เรา
ข่าวสาร เรารู้อ่างๆ เราจะว่าเรารู้ๆๆ ความรู้ความยึดติดอันนั้นแล้วคาดแล้วหมายไป มันทำให้
เคลื่อนออกไปจากปัจจุบันทั้งหมดเลย มันถึงไม่เห็นความเป็นปัจจุบันคือความคิดปัจจุบันนี้ของ
เราไป มันถึงได้ประมาทไป คิดว่า “ยังไม่ถึงกาลยังไม่ถึงเวลา” เห็นไหม ยังไม่ถึงกาลไม่ถึงเวลา
เมื่อไรก็ได้ ชีวิตนี้ยังยาวไกล ประมาทในประมาท ประมาท ๒ ชั้น ๓ ชั้น ประมาทในชีวิตของตน

ประมาณในปัจจุบันนี้ที่ปฏิบัตินี้ นี่ความประมาณอันนี้ถึงว่าต้องพยายามทำจิตให้สงบเพื่อจิตให้สงบ ให้สงบมานานก็เป็นปัจจุบัน

มันเป็นปัจจุบันแล้วจิตมันสงบตัวเข้าไปๆ ที่ว่าสงบตัวเข้าไปจนเข้าสมาบัติ เข้าสมาบัตินะ อย่างว่าแต่สงบตัวอย่างนี้ก็ยังไม่เห็นจิตเดิมแท้ เพราะว่าเข้ามา จิต ความเป็นมนุษย์ ความเกิดเป็นมนุษย์มันมีความหมายมันพร้อมในหัวใจที่เกิดเป็นมนุษย์นี้ไง มันหดเข้ามา หดเข้ามาเฉยๆ มันหดเข้ามามันก็อุปาทานความยึดมั่นถือมั่นทั้งหมดมันก็หดเข้ามาด้วย มันสงบตัวลงไป ละนั่น ผู้ที่พอหดตัวเข้าไป ผู้ที่ปฏิบัติเข้าไปถึงตรงนั้นแล้วต้องให้มันสงบตัวจนออกมา ต้องยกขึ้น คำว่า “ยกขึ้น” หมายถึงว่า “การวิปัสสนา” จะสงบตัวขนาดไหนก็ไม่เห็นจิตเดิมแท้ เพราะจิตเดิมแท้มันอยู่ใต้ความสงบนั้น ยกขึ้นวิปัสสนาไป ยกขึ้นวิปัสสนา การยกขึ้น เห็นไหม

นักกีฬาเวลาเขาซ้อม เขาซ้อมกัน กับเวลาเขาแข่งขัน การซ้อมขนาดไหนก็แล้วแต่ มันจะได้เฉพาะกำลังกายของเราเท่านั้นเอง แต่ความชนะหรือแพ้ในกีฬานั้น หรือในสิ่งที่เป้าหมายนั้น เราไม่ได้ เพราะเราเป็นการซ้อมเฉยๆ เราซ้อมที่ไหนเราซ้อมได้หมด ถ้าเราซ้อมกีฬาของเราคนเดียวเราเก่งมาก จะเวลาขนาดไหน เราว่าเราทำได้หมดเพราะเราไม่มีคู่แข่ง เห็นไหม เวลาจิตสงบตัวลงก็เหมือนกัน จิตสงบตัวลงเหมือนกับการฝึกซ้อม...เราทำได้ เราทำได้ตลอดแล้วมันก็ยึดมั่นถือมั่นว่าเราทำได้ มันถึงว่าไม่เห็นจิตเดิมแท้ เพราะไม่มีคู่แข่งไง ไม่มีการต่อสู้ไง

การต่อสู้ ยกขึ้นวิปัสสนาคือการต่อสู้ การต่อสู้กับอะไร การต่อสู้กับกิเลสที่มันคิดมาในหัวใจนั้น เวลาจิตเราสงบ เราว่าเราสงบ เรามีความสุข เราพอใจ เวลาออกมามันก็ไอ้ความสงบมันก็คลายตัวออกมา มันก็คิดไปอย่างเก่านั้นละ นั่นนะ มันไม่เห็นจิตเดิมแท้ แต่มันคาดหมายว่าเป็นจิตเดิมแท้ใจ “จิตเดิมแท้เป็นกิเลสแท้ๆ” สงบตัวเข้าไปก็หลอกตัวเองอยู่ก่อน ออกมาแล้วก็ยังยึดมั่นถือมั่น มีแต่คาดมีแต่หมายกันไป

แม้แต่การวิปัสสนานะ วิปัสสนาจนชำระ “จนชำระ” นะ จนพิจารณาจนปล่อยวางตามความเป็นจริง พิจารณาขั้นที่เนื่องจากการปล่อยวางตามความเป็นจริง ปล่อยวางตามความเป็นจริงนะ เป็นพระโสดาบันขึ้นมายังต้องเกิดตายอีก ๗ ชาติ ยังต้องเกิดและต้องตายอีก ๗ ชาติ ทำไมต้องเกิดต้องตายอีก ๗ ชาติละ เพราะมันไม่เปิดประตูพระนิพพานหรอก ถึงได้พลิกออกมาให้สำเร็จให้เป็นนิพพานไปเลย ไม่มาเกิดอีก ยังมาเกิดอีก ๗ ชาติ

วิปัสสนาเข้าไปอีก วิปัสสนาเข้าไปจนเหลือ ๓ ชาติ จนเหลือ ๓ ชาติ

จนถึงปัจจุบันนะ ดับขึ้นไป ไปเกิดบนพรหมเป็นพระอนาคาไปเกิดบนพรหม ไปเกิดบนพรหมก็ไม่เห็นจิตเดิมแท้ มีแต่สุขไปข้างหน้า ทำไม่ถึงไม่ใช่จิตเดิมแท้ละ เพราะผู้ที่เห็นจิตเดิมแท้แน่ ต้องอรหัตตมรรคเท่านั้น พระอนาคายังไม่เห็นจิตเดิมแท้เพราะหลงในพระอนาคานี้หลงใจ พระอนาคานี้มันเป็นความว่าง ว่าว่างทั้งหมดเลย เป็นความว่าง ความว่าง สิ่งที่เป็นความว่างใครเป็นคนมันหมายความว่าความว่าง?...ว่างๆ ก่อนที่จะว่างมันก็ต้องออกมาแล้ว

ถึงว่างคู่กับไม่ว่าง มีเขาถึงมีเรา มีคนนั้นถึงมีคนนี้ใช่ไหม มีเขา มีตัวมีตนขึ้นมา การมีตัวและมีตน มีตัวมีตน มีความว่าง แล้วใครเป็นคนบอกว่าเป็นความว่างนั้นละ สิ่งที่ว่าบอกว่าเป็นความว่างนั้นนะ สิ่งนั้นเป็นความว่าง สิ่งนั้นเป็นอะไร คนที่บอกนั้นคือใคร อันนั้นจริงๆ คือจิตเดิมแท้ใจ จิตเดิมแท้บอกออกมาว่าสิ่งนั้นเป็นนั่น สิ่งนี้เป็นนี่ใจ แต่จิตเดิมแท้มันหลงในตัวมันเองใจ ถึงว่า จิตเดิมแท้นี้ส่องใส แต่หมองไปด้วยอุปกิเลสใจ อุปกิเลสครอบคลุมจิตเดิมแท้ที่อยู่ใจ ถึงว่าพระอนาคาไม่เห็นจิตเดิมแท้ใจ เพราะว่าอุปกิเลสมันครอบอยู่ จะเห็นได้อย่างไร

ครอบอยู่ การครอบอยู่ เช่น ของที่ของเราวางอยู่ แล้วมันเอาของที่ปกปิดไว้ อุปกิเลสมันปกปิดไว้ใจ มันมองไม่เห็นจิตเดิมแท้ใจ ปกปิดความเห็นอันนั้นไว้ นี่ความละเอียดของพระอนาคาคความละเอียดมาก จิตนี้ละเอียดมาก มันเป็นความเว้งว่าง มันเป็นความสุข มันเป็นความคาดหมายใจ กิเลสตัวนี้มันเป็นเจ้าวัฏจักร ความเป็นเจ้าวัฏจักรมันเป็นความอ่อน อ่อนนุ่มเป็นความสวยงาม เป็นความแบบว่าเหนือความคาดหมายใดๆ ทั้งสิ้น

สิ่งที่เหนือความคาดหมายมันถึงไม่กล้าค้นคว้าใจ มันไม่กล้าค้นคว้า มันไม่กล้าทำใดๆ ทั้งสิ้นเพราะว่ามันเหลือสุดวิสัย เป็นความคิดว่าสุดวิสัยใจ มันเป็นการนอนจมอยู่อย่างนั้นนะ อย่างเช่น เราอยู่ในอารมณ์ที่ว่าอารมณ์ของกาย เกิดเป็นมนุษย์ อารมณ์ของกาย ความเห็นในการที่เป็นมนุษย์นั้นมันติดในกายและใจใช่ไหม เป็นอารมณ์ในขั้น อารมณ์ในขั้นอารมณ์ในความจำ เป็นอารมณ์ในขั้น เป็นสังขาร เป็นสัญญา

มันก็เหมือนกับเด็กๆ ใจ เราเคยเห็นเด็กๆ เล่นขายของไหม เด็กๆ เล่นขายของก็ต้องสมมุติกันขึ้นมาว่าคนนี้เป็นแม่ค้า คนนั้นเป็นคนซื้อใจ แล้วเอาเศษกระดาษมาแลกมาซื้อมาขาย เขาเล่นขายของกัน เขาก็สำเร็จประโยชน์เป็นการกำไรขาดทุน เป็นการสนุกเพลิดเพลินของเขาเป็นชั่วครั้งชั่วคราวใช่ไหม เราเป็นผู้ใหญ่เราไปยื่นดูเขาเล่น เราก็ว่า เออ เด็กนี้ทำไมเล่นกันได้ ทำไมเขามี

อารมณ์ร่วมเป็นความสนุกสนานของเขาไปได้ เป็นความพอใจ เป็นความสนุกเพลิดเพลิน เรามองเราเพราะอะไร เพราะเราเป็นผู้ใหญ่เราเห็นใช้ใหม่

พระอนาคาก็เหมือนกัน เห็นว่าจิตของพระอรียบุคคลชั้นที่ต่างๆ ขึ้นมา มันเป็นอารมณ์ในชั้น มันเป็นอารมณ์ในชั้น เป็นความรู้สึก เพราะว่ามันเป็นหยาบๆ ก็เข้าใจว่าตนเองปล่อยเข้ามาแล้วไง เราปล่อยอารมณ์อย่างนั้นเข้ามาหมดแล้ว จนเป็นความว่างหมด เห็นใหม่ มันก็เหมือนผู้ใหญ่ไปเห็นเด็กๆ เล่นขายของแล้วเราไม่เล่นกับเขา เราเป็นผู้ใหญ่แล้ว ความเล่นอันนี้เราไม่เล่นกับเขา เพราะนั่นมันเล่นแบบเด็กๆ

เราเป็นผู้ใหญ่ พอเราเป็นผู้ใหญ่ขึ้นมา เราก็ต้องทำงานเป็นตามความเป็นจริง เราค้าขายไปเราทำธุรกิจขึ้นมาตามแบบผู้ใหญ่เขาทำธุรกิจกันก็ต้องมีกำไรและขาดทุน ก็ต้องมีเงินตราแลกเปลี่ยน มันแลกเปลี่ยนเป็นเงินตราขึ้นมา เพราะอะไร เพราะว่าความสมมุติตามความเป็นจริงไง เงินนี้มีกองทุนการเงินต่างๆ ค้ำประกันมาให้เงินนั้นเป็นเงินจริง ใช้ได้ในโลกนี้ แล้วเราก็ใช้จ่ายอยู่ในโลกนี้ เราถึงประกอบธุรกิจขึ้นมาจนเรามีเงินมหาศาลเลย

เรากล้าจะฉีกเงินเราทิ้ง เรากล้าปฏิเสธเงินเราทิ้ง เราจะปฏิเสธออกไปจากโลกนี้ได้ไหม เราปฏิเสธเงินตราในโลกนี้ ไม่ยอมรับรู้ แล้วเราปฏิเสธแล้วเราหลุดออกไปคนเดียว เราจะอยู่ของเราคนเดียวเป็นไปไม่ได้ไหม ไม่ได้เพราะอะไร เพราะว่ามันเป็นตามความเป็นจริงใช้ไหม เราอยู่ในโลกตามความเป็นจริง เราประกอบธุรกิจอยู่กับเขา เราก็ต้องใช้จ่ายเงินตามความจริง เพราะเขาใช้จ่ายกันได้อย่างจริงๆ ตามความเป็นจริงนั้น

จิตมันเป็นความว่างก็เหมือนกัน มันเป็นตามความเป็นจริงของพระอนาคาใจ มันเป็นความว่างตามความเป็นจริงนั้น มันก็ต้องไม่กล้าการทำลายตัวเองไง ไม่กล้าพิจารณาไง ไม่กล้า ไม่กล้า ใจ ความว่าไม่กล้าเพราะอะไร เพราะมันดีมีความสุขไง เรามีเงิน เราประกอบธุรกิจ เราประกอบธุรกิจมาแล้วเรามีเงิน เรามีความสุขไหม คนมีเงิน มีหน้ามีตา มียศถาบรรดาศักดิ์ มีคนถือเกียรติคุณ มีคนยกย่องสรรเสริญ มันก็ต้องมีความสุข มันก็ต้องเพลินในความสุขอันนั้นสิ

นี่เหมือนกัน พระอนาคาก็คิดอย่างนั้น ในเมื่อตัวเองวิปัสสนามาจนตั้งตั้งแต่เปลือกตั้งแต่กายข้างนอกนะ ตั้งแต่ชั้นที่ติดกับกาย อุปาทานในชั้นนั้นจนตั้งชั้นจริงๆ ในหัวใจเป็นหนึ่งเดียวไง เป็นจิตเดิมแท้ไง แต่หมองไปด้วยอุปกิเลสที่ครอบคลุมจิตเดิมแท้ที่อยู่ไง มันจะหลงไหลได้ปลื้มอยู่อย่างนั้น อยู่อย่างนั้น คิดความสุขของตัวเอง คิดความยึดมั่นถือมั่น คิดในอุปกิเลสของ

ตัวเอง แล้วก็ยังพูดด้วยว่าไม่ใช่ตน ไม่ใช่ตัว ไม่ใช่เรา ไม่ใช่เขา เป็นความว่าง เป็นความว่าง เป็นนิพพาน...เป็นความว่าง เป็นนิพพานได้อย่างไร ในเมื่อยังตัวเองว่าเป็นความว่าง

คนที่บอกว่าเป็นความว่าง คนที่มีความรู้สึกในความว่างนั้น ความรู้สึกจิตเดิมแท้ที่หมองไปด้วยอุปกิเลส อุปกิเลสคือความมัวหมอง ความเศร้าสร้อยใจ ความอ่อน อุปกิเลสคือแสงสว่าง แสงสว่าง แสงมันหมองอยู่ในตัวมันเองนั่นแหละ หมดทุกข้ออยู่ในนั้นโดยที่ตัวเองมันมีความเศร้า มีความหงอยเหงาอยู่ในหัวใจ อยู่ในอุปกิเลสนั้น อยู่ในจิตเดิมแท้นั้นนะ แต่ไม่หันกลับมาดูเพราะมันหมองด้วย มันหมองอยู่และมันยึดมั่นถือมั่นในความเป็นว่าเป็นเงินจริงใจ

มันจริง จริงตามความขั้นตอนที่จริงนั้น เป็นความจริงที่ว่าถึงต้องพยายาม ต้องมี...ถ้าเป็นสาวกอยู่ในปัจจุบันนี้จะมีครูบาอาจารย์คอยแนะคอยสอนใจ คอยแนะคอยสอน คือการเข้า คือการตรวจสอบกัน ๑ แล้วการบอกแนะวิธีการ เพราะว่าถ้าแค่นี้ก็ได้แค่นี้ ตายไป ตายไปชาติปัจจุบันนี้ก็เกิดเป็นพรหม ถึงเป็นพรหมไปเกิดเป็นพรหมก็ไม่เห็นจิตเดิมแท้ จิตเดิมแท้ต้องเดิน อรหัตตมรรค

ผู้ที่ถึงอรหัตตมรรคนั้นถึงจะเห็นจิตเดิมแท้

เพราะจิตเดิมแท้เป็นอวิชา จิตเดิมแท้เป็นต่อของจิต

การจะเห็นว่าย้อนกลับเข้ามา สิ่งที่ว่าว่างๆ ที่ว่าเป็นเงิน เราติดอยู่ในกองเงินกองทองที่เราปฏิบัติมาหรือเราค้าขายทำธุรกิจมาหาศาลนี้เงินทองช่วยเหลือเราได้ไหม เวลาเสื่อมค่า เสื่อมค่าทั้งหมด มันใช้ได้ในเวลาในเวลานั้นเท่านั้น ในขณะที่เราจะประพฤติกปฏิบัติ เราเดินวิปัสสนา อรหัตตมรรคเราสร้างขึ้น มา ขณะที่เป็นอรหัตตมรรคนั้นจะเป็นประโยชน์มาก การย้อนกลับ การจะสร้างอรหัตตมรรค อรหัตตมรรคเท่านั้นถึงจะเข้าหันกลับมาหาจิตเดิมแท้ใจ

“จิตเดิมแท้ที่ส่องใส” ความที่ส่องใส ความส่องใสหรือความว่างในหัวใจนั้น ได้ความว่างอันนั้นนะ ได้ความส่องใสอันนั้นคืออะไร “มโนมิงปี นิพพิณฑิ” ความเบื่อหน่ายในมโน คือหัวใจ ัมเมสุปี นิพพิณฑิ...สพฺเพ ธมฺมา อนตฺตา ธรรมทั้งหลายที่จิตนี้กระทบความว่างหรือความเป็นไปแล้วแต่ สิ่งที่เกิดขึ้น ธรรมารมณ์เกิดขึ้นระหว่างอุปกิเลสกับใจกับใจจิตเดิมแท้ที่กระทบกันอันนั้นนะ

นิพพิณฑิ คือความเบื่อหน่าย มโนสมุสเสปิ นิพพิณฑิ ระหว่างธรรมารมณกับจิตเดิมแท้ นั้นกระทบกันก็ต้องเบื่อหน่าย ในอาทิตตฯ นะ ในอาทิตตฯ ในคำสั่งสอนที่พระพุทธเจ้าสอนกัศส ประทั้งหลาย สอนชีวิตทั้งหลาย นี่มันก็เข้ากับตรงนี้ไง “จิตเดิมแท้นี้ผ่องใส จิตเดิมแท้เป็นผู้ข้าม พันกิเลส” จิตเดิมแท้เป็นผู้ข้ามพันกิเลสนะ ไม่ใช่ตัวจิตเดิมแท้เป็นนิพพาน จิตเดิมแท้ จิตเดิมแท้ การเห็นจิตเดิมแท้ ถึงว่าเป็นอรหัตตมรรค ผู้ที่เดินอรหัตตมรรคถึงจะเห็นจิตเดิมแท้ตัวนี้ไง

ความเบื่อหน่าย เบื่อหน่ายในอุปกิเลส เบื่อหน่ายตัวนี้ถึงข้ามพ้นไปไง ข้ามพ้นจากจิตเดิมแท้ ข้ามพ้นอุปกิเลสไป อันนั้นเป็นถึงที่สุดที่สุดตามความเป็นจริงที่ว่าจิตไปเปิดประตูนิพพานที่จิตเดิมแท้ใจ ผู้ที่เห็นจิตเดิมแท้ตามความเป็นจริงคือผู้ที่เดินอรหัตตมรรค แล้วถ้าเดินถูก เดินจับถึง ตรงนี้แล้วจะเป็นไปแล้วเพราะเป็นวิปยุตแล้ว เพราะพระอนาคาตายไปนะไปเกิดบนพรหมก็สุขไป ผลไม้สุกแล้วไป แต่ไปด้วยวิถีของจิตนั้น ไม่ใช่จิตเห็นตั้งแต่ขณะปฏิบัตินี้ไง การพระอนาคา ไปอยู่บนสุทธาวาสแล้วสุขไปเลย เหมือนผลไม้ราบ่ม เปรียบเหมือนผลไม้ที่แก่ ต้องสุกไป ข้างหน้าประการเดียว ไม่มีประการอื่น ถึงจุดนั้นแล้ว เพราะเกิดเป็นพรหมแล้ว ไม่มาเกิดอีกแล้วก็ ต้องสุกไป อันนั้นเป็นไปโดยวิถีความเป็นจริง

แต่ในเดินอรหัตตมรรคนี้เห็นจิตเดิมแท้ตามความเป็นจริง การเห็นจิตเดิมแท้มัน มหัศจรรย์มากนะ เป็นธาตุที่รู้ธาตุ เป็นธาตุที่รู้ธาตุ ธาตุที่รู้ตัวเอง เห็นไหม มันไม่มีธาตุใดที่จะรู้ตัวเองได้ ต้องถือออกมากระทบกันถึงจะรู้กัน แต่ธาตุที่รู้ธาตุ ใจ จิตเดิมแท้ที่รู้จักจิตเดิมแท้ตัวเอง

“จิตเดิมแท้นี้ผ่องใส มองไปด้วยอุปกิเลส”

“จิตเดิมแท้นี้ผ่องใส จิตเดิมแท้เป็นผู้ข้ามพันกิเลส”

จิตเดิมแท้ตัวเดียวกัน แต่ปกติมันจะมองด้วยอุปกิเลส แล้วชุ่มอยู่ด้วยอุปกิเลสนั้น

แต่อรหัตตมรรค การเห็นอรหัตตมรรคแล้ว การเดินอรหัตตมรรคหมุนเป็นธรรมจักร จิตเดิมแท้ข้ามพ้นไป ข้ามพ้นไปเอง เห็นไหม ธาตุรู้ธาตุ แล้วธาตุวิวัฒนาการกินตัวเอง พ้นออกไป อันนั้นมันเป็นอย่างยิ่งกว่าความว่างนะ สิ่งที่ว่าความว่างๆ อันนั้นพ้นออกไปเลย มันไม่ใช่ความว่าง ถ้าเป็นความว่าง เป็นความว่างนี้มันเป็นสมมุติใจ

ถ้าเป็นความว่างนะ เป็นความว่าง ผู้ที่รู้จริงนะ ผู้ที่รู้จริงแบบเป็นความว่าง ความว่างของผู้ที่ข้ามพันกิเลสไปแล้วนี่มันเป็นตุ๊กตา ตั้งเครื่องหมายตุ๊กตามาไง ถ้าผู้ที่พ้นจากความว่างเป็นตาม

ความเป็นจริง บอกว่าความว่าง มองหน้ากันจะยอมรับ เพราะว่าเข้าใจว่าความว่างนี้เหมือนเราตั้ง ตึกตาขึ้นมาใจ “ว่างเนาะ” ว่างแบบผู้รู้ ผู้รู้จะบอกว่าว่าง ว่างแบบตึกตา แต่ผู้ที่ไม่รู้ ผู้ที่ไม่รู้ว่า ตึกตาทำอะไร เห็นไหม เราจะวิเคราะห์ตึกตาตัวนั้นใจ สิ่งที่ตึกตานี้เป็นดีต่าง เป็นสมมุติ เป็นปุณ ป้ายหมายไว้ให้รู้ใจ เพราะว่านิพพานเป็นสิ่งที่ว่าหลุดพ้นออกไป หลุดออกไปจากโลกทั้งหมด จากสมมุติทั้งหมด สิ่งที่ปุณหมายป้ายทางไว้ไม่ได้ ไม่มีสิ่งใดจะบอกกล่าวได้เลย แต่พ้นออกไป แล้วจะสื่อกัน เพราะยังเป็นสอุปาทิเสสนิพพาน พระอรหันต์ที่มีชีวิตอยู่จะสื่อกันได้อย่างไร เห็น ใหม ถึงดีต่างขึ้นว่าเป็นตึกตา เป็นความว่าง

แต่ผู้ที่ไม่รู้ก็จะวิเคราะห์ที่ตึกตานั่น เพราะเขาดีต่าง แต่ตัวเองไม่รู้ว่าเป็นดีต่างอะไร รู้ว่าเป็น ความจริงใจ ถึงว่าเป็นนิพพานว่างใจ...ว่างจริงตามความดีต่างนั้น แต่ว่างไม่จริงเพราะเราไม่รู้ เราก็คาดหมายความว่าง พอคาดหมายความว่างเราก็กยกตึกตาขึ้นมา ตึกตานี้เป็นตึกตาหญิงก็เรื่องหนึ่ง ถกเถียงกันไป ตึกตาชาย ตึกตาธาตุนั้นเป็นเครื่องเล่น ก็ต้องเถียงกันไปเพราะผู้ที่ไม่รู้ ผู้ที่ไม่รู้ สิ่ง ที่ดีต่างนั้น สิ่งทีสมมุติขึ้นเอามาเถียงกัน ผู้ที่ไม่รู้ไปอย่างหนึ่ง

ผู้รู้ ถึงว่าเป็นความว่าง ถ้ารู้ถ้าเข้าใจตรงนั้นจะบอกว่าว่างก็ได้ เพราะเป็นคำว่าปุณหมาย ป้ายทาง ฟังนะ “ปุณหมายป้ายทาง” คือการบอกใจ การบอกดีต่าง “ดีต่าง” แต่คนรู้กับคนไม่รู้ ดีต่าง แล้วย้อนกลับไปทีนิพพานนั้น เข้าใจกัน แต่ผู้ที่ไม่รู้ ผู้ที่ไม่รู้ ถึงว่าจิตเดิมแท้ ถ้าเราเข้าถึงจิตเดิมแท้ เราต้องการเข้าถึงจิตเดิมแท้ เข้าถึงจิตเดิมแท้ทั้งๆ ที่ไม่เคยเห็นจิตเดิมแท้ด้วย ทั้งๆ ที่ไม่รู้ ทั้งๆ ที่ไม่เห็นใจ แล้วก็ดีต่างออกมาใจ ดีต่างว่าจะเข้าถึงจิตเดิมแท้...ถึงได้หลงไหลจิต มันเป็นการ หลงไหล หมายถึงว่าเป็นเป้าหมายที่ผิดพลาดใจ การกระทำถึงได้ผิดพลาดหมดใจ ความผิดพลาด เพราะเราไม่รู้เท่า

เราตั้งเป้าหมายไว้ผิด เราตั้งเป้าหมายผิดเพราะเราต้องการเข้าถึงจิตเดิมแท้แล้วไปเปิดประตู นิพพาน มันกลับกันเลย กลับกันเลยกับตามความเป็นจริงที่ผู้รู้จริงที่ผู้ปฏิบัติจริงเข้าถึงตามความ เป็นจริงนั้น พอกลับกันเป้าหมายผิดการกระทำก็ผิด ทุกอย่างก็ผิดไป ว่าจิตเดิมแท้มันมันเป็นกิเลส แท้ๆ ถ้าเข้าถึงตามความเป็นจริงนะ เป็นกิเลสแท้ๆ เลย เพราะเป็นตัวอวิชชา เป็นตัวเจ้าวัฏจักร

แต่คนจะเห็นได้ ถึงว่าคนที่เห็นได้ต้องสูงส่ง ต้องการประพฤติปฏิบัติ จนเดิน อรหัตตมรรคเท่านั้น ฉะนั้นผู้ที่เห็นจิตเดิมแท้จริงแล้วถึงจะไม่เกิดไม่กลับมาเกิดเป็นมนุษย์อีก แต่ ที่ว่าเกิดเป็นมนุษย์แล้ว เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เรามาจากนิพพานกันใจ ถึงได้ว่าเกิดจากมนุษย์ มี

นิพพานอยู่ในหัวใจ มันจะมีอยู่ในหัวใจเพราะมีจิต เรามีจิต เรามีหัวใจ ถ้ามีหัวใจ คือตัวพุทธโศ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานอยู่ที่ใจ...

(เทพฯคชอง)

...ทุกข์ มีทุกข์ มีอิสระมีการประพฤติปฏิบัติ ให้เห็นกายกับใจใจ ให้เห็นเป็นอิสระในการบังคับในภพ ถัดคนรกไปทุกข์ส่วนๆ สวรรค์ไปก็สุขส่วนๆ ใจ ทั้งๆ ที่อย่างนั้นก็ไม่เห็นจิตเดิมแท้ มันผ่านออกไป จิตเดิมแท้มันเป็นระยะผ่านเท่านั้น ปฏิสนธิจิต มันถึงจำไม่ได้ ปฏิสนธิจิตเวลาเกิดเป็นมนุษย์ ทำไมจำอดีตไม่ได้ แต่ก็มีเอ็ลลชีเคนทัง บางคนจำได้ บางคนนะ เพราะการเกิดนั้นมีเอ็ลลชีเคนทัง มีการที่ว่าบางคนจำอดีตชาติได้ เป็นบางคนนั้นนะ หลายๆ ล้านคนจะมีสักคนหนึ่ง มันมายันกันในการที่ว่าเราตายแล้วเกิดไป

ให้จิตนี้พัฒนาได้ใจ จิตนี้ วุฒิภาวะของจิตยกขึ้นสูงได้ใจ ปฏิบัติจนเป็นพระโศดาบันได้ในชาตินี้ใจ เป็นพระสัททาคามีได้ในชาตินี้ใจ เป็นพระอนาคาได้ในชาตินี้ และเป็นที่สุดของกิเลสได้ในชาตินี้เหมือนกัน นี่จิตนี้ถึงมหัศจรรย์ จิตในหัวใจ หัวใจ จิตในร่างกายเรานี้แหละ ถึงว่ามนุษย์นี้ถึงมีมา ไม่ใช่มาจากนิพพาน ไม่ใช่ ไม่เคยเห็นนิพพานต่างหาก แต่มีสิทธิไปนิพพาน ทุกคนมีสิทธิ นี่ยอมรับตรงนี้ใจทุกคนมีสิทธิ เพราะทุกคนมีพุทธะอยู่ที่ใจ

“ผู้ใดเห็นธรรมผู้นั้นเห็นตถาคต” ผู้ใด สมาธิธรรมนี้ก็เห็นเงาของตถาคตแล้ว จนถึงที่สุดของความสิ้นกิเลส เห็นไหม จิตดวงนั้นกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสมอกันโดยธรรม เสมอกันโดยธรรม “ผู้ใดเห็นธรรมผู้นั้นเห็นตถาคต” มันเสมอกันโดยธรรม รู้กันโดยธรรม เสมอกันโดยธรรม เห็นด้วยโดยธรรม ทำไมจะไม่เห็นล่ะ นี่ถึงเป็นไปได้ นี่มายันกันตรงนั้นใจ ปฏิสนธิจิตไม่ใช่จิตอารมณ์อย่างเปลือกๆ นี้ เราเข้าไม่ถึง แม้แต่เข้าฉานสมาบัติไหนก็เข้าไม่ถึงจิตเดิมแท้ แม้แต่พระอนาคายังโดนอุปกิเลสปิดอยู่

เห็นจิตเดิมแท้ถึงเป็นกิเลสแท้ๆ ฟันไปต่างหากถึงเป็นนิพพาน

จิตเดิมแท้ไม่ใช่นิพพาน นิพพานไม่ใช่จิตเดิมแท้

จิตเดิมแท้เป็นปุถุชนด้วยนะ ปุถุชนนี้ ปุถุชนธรรมดาเลย พระอนาคานี้เป็นพระอริยบุคคลขึ้นไปที่จะเข้าไปถึงตรงนั้นนะ มันต้องลอกเข้าเป็นชั้นๆ เข้าไป จนจะถึงเข้าไปถึงแก่น

ของใจใจ ถึงจิตเดิมแท้ ถึงตัววิชา มันต้องผ่านหล่นผ่านหลานผ่านลูกเข้าไปถึงจะเข้าไปถึงปุ๋ย ตายายโน่นนะ

เพราะเราเข้าไปดับเลยนะ ดับวิญญูในหัวใจ วิญญูที่ใจนี้มันสะสมมา เราเข้าไปดับแก่นแท้เลย แล้วเราเข้าไปถึงพื้นไปตามความเป็นจริง ไม่ใช่พ้นจากความคาดความหมายความเดาใจ ความว่างๆ ว่างจะกลับมาทุกซ์อีกนั่นนะ พื้นตามความเป็นจริงมันถึงได้กลับ ย้อนกลับมาถึงกับว่า จิตเดิมแท้มีช่องใส จิตเดิมแท้ข้ามพ้นกิเลสไป มันเข้ากับสอุปาทิเสสนิพพาน กับอนุปาทิเสสนิพพาน

สอุปาทิเสสนิพพาน-อนุปาทิเสสนิพพาน คือพระอรหันต์ที่มีชีวิตอยู่ กับพระอรหันต์ที่สิ้นชีวิตไปแล้ว พระอรหันต์ที่มีชีวิตอยู่ เพราะมีขันธ ๕ ขันธัง ภารา หเว ปญจกฺขนฺธา ขันธ ๕ ขันธ ๕ คือ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญูณ ขันธ ๕ นี้เปลือกของอารมณ์ แล้วพอชำระล้างเข้าไปชำระล้างเข้าไปจนพื้น พระอนาคานี้ละขันธของใจได้หมดแล้วเป็นตอของจิต ละขาดแต่ขาดมิถึงเป็นสอุปาทิเสสนิพพาน คือพระอรหันต์ที่มีขันธอยู่ ขันธนี้เลยเป็นภาระ ขันธนี้เป็นภาระ...กับปุถุชนเรา ความคิดเป็นเรา ทุกอย่างเป็นเรา ความยึดมั่นถือมั่นสิ่งต่างๆ นี้เป็นเรา มันเป็นอันเดียวกันไง มันเป็นกำปั้นทุบดินไง อารมณ์ของเราคือเรา ความคิดคือเรา เราจะแยกขนาดไหนมันก็คือเรา อันนี้มันเลยเป็นความทุกซ์อย่างยิ่ง ถึงว่าขันธ ๕ นี้เป็นทุกซ์

แต่พอเราถึงปฏิบัติไปจนสิ้นแล้ว สอุปาทิเสสๆ สะ คือเศษส่วน คือความคิด คือขันธ ๕ มันขาดออกจากใจโดยธรรมชาติเด็ดขาดเลย ใจพ้นออกไปแล้ว พ้นออกไปจากขันธ ๕ แต่พ้นออกไปด้วยการชำระกิเลส ขาดออกไปเลย ขาดออกไป พอขาดออกไปแล้วกิเลสสิ้นไป ขันธนี้บริสุทธิ์ จิตนี้ก็บริสุทธิ์ พออยู่ด้วยกัน อยู่ด้วยกันแบบเศษส่วนแบบเป็นภาระไง “เศษ” คือของที่เน่าที่เหม็น เศษที่เขาไม่เอาแล้ว เศษเลขเศษเงินเศษทอง เศษที่เขาทิ้ง แต่ปุถุชนนี้ไม่ใช่เศษ ความคิดยึดหมดเลย นี่เศษ เศษถึงไม่มีค่าไม่มีความหมายแต่จำเป็นต้องใช้ไปเพราะยังมีชีวิตอยู่ การที่มีชีวิตอยู่ การดำรงชีวิตอยู่ การสื่อกับคนที่เห็นปัจจุบัน เห็นไหม ถึงได้ว่าเป็นภาระเฉยๆ เป็นภาระนะ ไม่ใช่ความทุกซ์ ถึงว่าพ้นทุกซ์จริงใจ

ถ้าเป็นความว่างมันก็จะกลับมาเป็นความทุกซ์อีก เพราะความว่างที่โหนว่างอยู่ เราเอาของเข้าไปใส่ ตรงนั้นจะมีสิ่งกีดขวางขึ้นมาทันที แต่พื้นตามความเป็นจริงไม่ใช่ความว่าง มันเป็นความ

ไม่ยึดติดตามความเป็นจริง ความไม่ยึดติดตามความเป็นจริง แต่มันสิ่งที่มีอยู่ต้องใช้ประโยชน์ตามความเป็นจริง

คนที่มีปัญญา คนที่การศึกษาเล่าเรียนสถานะทางสังคมเขาสูงมาก แล้วเขาเป็นคนดี เขาจะช่วยสังคมทางโลกนี้ได้มากกว่าคนที่ว่าสถานะทางสังคมเขาต่ำ จิตผู้ที่บริสุทธิ์ จิตผู้ที่พ้นแล้ว เป็นสิ่งที่ว่าไม่ข้องเกี่ยวกับอามิสสินจ้างผลประโยชน์ทั้งหมด มันถึงเป็นที่พึ่งของหัวใจทุกๆ ดวงที่หวังจะพ้นทุกข์ใจ หัวใจที่หวังจะพ้นทุกข์ไม่ใช่หัวใจหวังที่จะเกิดอีก การหาครูบาอาจารย์สั่งสอนหรือแนะนำวิธีการการตายแล้วไม่เกิดอีกนี่หาที่ไหน นี่ไง มันถึงว่าถึงเป็นประโยชน์ถึงเป็นที่พึ่ง เห็นไหม การหาครูบาอาจารย์ที่เป็นที่พึ่งจริงตามความเป็นจริง มันถึงเป็นการหายากใจ

ฉะนั้น ถ้าเป็นสอุปาทิเสสนิพพานแล้วอยู่ มันก็เหมือนคนธรรมดาคนละ เพราะมันเป็นขั้นเหมือนกัน เป็นความคิด เป็นคำพูดทุกอย่างเหมือนกันทั้งหมด เหมือนกันเพราะมันเป็นสิ่งเดียวกัน แต่ต่างกันอย่างฟ้ากับดินเลย ตรงที่ว่าฝ่ายหนึ่งยึดมันถือมันแบบกำปั้นทุบดิน เป็นยึดติดเป็นอันเดียวกันกับที่ไว้ใช้แค่สื่อเฉยๆ ใจ ใจแค่สื่อ แคบอกร แค่มาย แค่นั้นเอง เพราะว่าสิ่งนี้มันเป็นสิ่งที่ป้างจัดตั้ง เกิดขึ้นตามความเป็นจริงกับผู้ที่ปฏิบัติเท่านั้น มันถึงเป็นการที่ว่ายออกมาให้กันไม่ได้ เห็นไหม ถึงบอกวิธีการ แคบอกรวิธีการ แค้ชีทาง แต่ไม่สามารถเปิดหัวใจเพราะมันไม่มีสิ่งใดๆ ใน ๓ โลกธาตุนี้เหมือน

ทีนี้ การพูดหรือการสื่อสารนี้ถึงเป็นดีต่างเป็นดีทุกตาทั้งหมด เป็นดีทุกตาทั้งหมด เป็นสัพพเชษฐมา อนตตา ใจ ธรรมทั้งหลายนี้แปรสภาพไปทั้งหมด เป็นรถยนต์ เป็นเรือ เป็นแค่พาหนะพาเข้าไปถึงตรงนั้น ถึงจุดสุดท้ายแล้ว ถึงจุดสุดท้ายที่จะข้ามฝั่งต้องเป็นจิตเดิมแท้ที่ส่องใส จิตเดิมแท้นั้นนะ ถึงขั้นสุดท้ายนะ ฉะนั้น การจะหาจิตเดิมแท้ตามความเป็นจริงนี้เป็นบารมีแบบมหาศาลนะ เป็นส่วนของการประพฤติปฏิบัติ เป็นการไล่ต้อนใจ เป็นการไล่ต้อนเสือเข้าไปจนมุมใจ

เริ่มต้นจากเราต้องการจำกัดกิเลส เราก็อ่า แหม ลำบากแสนเช็ญ ชำระล้างนี้ลำบากแสนเช็ญนะ เข้าไปๆ เป้าหมายอยากจะเข้าไปเจออวิชชา อยากจะชำระกิเลสให้ได้ ก็พยายามตะเกียกตะกายทำขึ้นไปจนถึงที่สุด เข้าใจว่าเข้าไปถึงตรงนั้นแล้วจะทำได้ง่ายใจ มันเป็นเสือนะ มันตะปบเรากินโดยที่เราไม่รู้ตัวเลย ไปซุกอยู่ตรงว่าต้องไปนอนตายตรงนั้น ต้อนเสือเข้าถ้ำ แล้วก็ไปเฝ้าอยู่หน้าถ้ำ เหมือนกันเลย มันไม่เห็นมันใจ จิตเดิมแท้ก็เสียดี้ๆ นั่นละ มันตะครุบเรากินหมด

ถึงบอกว่ามันไม่ใช่ใจ เราฟังคำว่า “จิตเดิมแท้” เราฟังแล้วมันแบบ แหม มันชื่นใจ คิดว่าเป็นที่หมายใจ เป็นที่หมายที่สุดสิ้นในการประพฤติปฏิบัติ นั่นละ ไปนอนให้เสื่อกินต่างหาก

ต้องพลิก หมายถึงว่าอรรถมรรคเท่านั้น นี่มันเป็นอย่างนี้ขึ้นมาต้องผู้ที่เราปฏิบัติ เราเจอครูเจออาจารย์ ครูบาอาจารย์ถึงได้ชี้แนะทางความถูกต้องไง ตามความเป็นจริง ให้เห็นตามความเป็นจริง มันเป็นความจริงนะ ความจริงส่วนหนึ่ง แต่สมมุติโลกมีไว้เพื่อเป็นการตีต่าง

การตีต่างกับตามความเป็นจริง

ฉะนั้น ถ้าไม่ถึงอย่างไรก็ต้องตีต่าง แต่เราก็ต้องไม่ติดใจในความที่ว่าจะตีต่างของเราอันนั้นให้ได้ มันเหนื่อ มันพ้นจากการหมายหมด มันพ้นจากการหมายแล้วเราเอาความที่เป็นการหมายนี้มายึดได้อย่างไร สิ่งที่ยึดสิ่งที่บอกเหตุแล้วเรายึด ฉะนั้น ถึงว่าถ้าปล่อยไว้ ปล่อยไว้ตามความเป็นจริง...ไม่ต้องคาดไม่ต้องหมายว่าจะเป็นอย่างไรมาก่อน แต่เราต้องเดินของเราขึ้นไป เดินของเราขึ้นไปตาม ศีล สมาธิ ปัญญา

ศีล สมาธิ ปัญญา ต้องตั้งสติไว้ให้ดี ตั้งสติ สติสัมปชัญญะไม่หลงกลของการล่อลวงในการวิปัสสนาตลอดนะ ในการทำสมาธินี้สะดวกสบายพอไปได้โดยละ เพราะทำให้จิตสงบนี้มันเป็นเหมือนกำปั้นทุบดินเหมือนกัน เป็นการตะล่อมเข้ามาเลย แต่ยกขึ้นวิปัสสนาอันนั้นมันเป็นการต่อสู้ระหว่างกิเลสกับธรรม การต่อสู้มาเพื่อให้ได้ผลการชนะและแพ้กันนะ การต่อสู้แล้วแพ้...มีส่วนใหญ่ต่อสู้แล้วแพ้ เพราะนักกีฬาว่าจะเป็นนักกีฬาชั้นหนึ่งได้นี้ต้องผ่านจากการไต่เต้าขึ้นไป

การวิปัสสนาครั้งแรกก็เหมือนกัน พยายามไต่เต้าขึ้นไปๆ จนถึงจุดหนึ่ง ยันได้เสมอกัน จนเราทำเรามีความชำนาญ จนเรามีความชำนาญแล้ว เรามีความชำนาญ เรารู้เล่ห์กลของมัน ยันไว้ได้แล้วจะเป็นผู้ชนะไปแล้ว จนถึงการขาดไปตามความเป็นจริง ขาดออกไปเป็นสมุจเฉทปหานตามความเป็นจริง เป็นขั้นเป็นตอนไป...ต้องทำอย่างนั้น ไม่ให้ประมาทใจ ไม่ให้ประมาทตั้งแต่เริ่มการประพฤติปฏิบัติ แล้วไม่ให้ประมาทในการต่อสู้ เข้าศึกเวลาต่อสู้แล้ว ไม่มีใครจะปล่อยให้ตัวเองโดนทำลายหรือ เป็นการต่อสู้แล้วต้องมีการเอาชนะ-เอาแพ้กันแบบเต็มกำลังทั้งนั้น

แต่เพราะเราคาดหมาย เราตั้งเป้าหมายไว้ผิด แล้วเราเวลาวิปัสสนาขึ้นไป เราจะหมายไว้ก่อนว่าต้องเป็นอย่างนั้นๆ แล้วถึงจุดนั้นแล้วเราจะปล่อย เราจะยอมไหม จะยอมหมายถึงว่าตรงนี้คือเป้าหมายใจ การยอมเป้าหมายตรงนั้นคือหัวใจมันไม่ก้าวเดินใจ หัวใจไม่ก้าวเดินนี้มันยิ่งกว่าการ

เดินด้วยเท้าของเราละ การเดินหรือการเคลื่อนไปด้วยวัตถุนี้อย่างไรไม่ก้าวเดินยังขยับเขยื้อนได้
อย่างการไถ การช่วยผลัก

แต่ถ้าหัวใจของเรามันไม่ก้าวเดินไปตามความเป็นจริง มันถึงว่าเข้าใจคาดหมายว่าตรงนั้น
เป็นเป้าหมายแล้ว ตรงนั้นเองปฏิบัติไม่ก้าวเดิน จิตนี้ไม่ก้าวเดินออกไปแล้ว อยู่ตรงนั้นนะ นอนจม
อยู่นั้นนะ การนอนจม นอนจมอยู่อย่างนั้นเลย เพราะมันเข้าใจว่าสิ่งนี้เป็นความจริงแล้ว อันนั้น
เป็นอารมณ์เป็นขั้น มันเป็นนามธรรม สิ่งที่เป็นนามธรรมในหัวใจ นี่ก็ตีต่างออกมา ยกขึ้นมาให้
เห็นไง ความตีต่างอันนี้ ตีต่างตามความเป็นจริงเลยนะ เพราะสิ่งอารมณ์นี้เป็นวัตถุที่ตีต่างได้ง่ายๆ
เลย ไม่ใช่ว่าตีต่างแบบข้างบนนี้ อันนั้นก็เป็นการตีต่างเพื่อรู้เท่านั้นเอง แต่เราไปหยิบเอามาไว้
ข้างล่างนี้ไง

จากสูงสุด เป้าหมายของชาวพุทธ เราย้อนดึงกลับมาเอามาไว้ข้างล่างนี้ แล้วก็เอาข้างล่าง
นี้ให้เป็นไปเลยไง มันเลยพลิกกลับ กลับตาลปัตร หัวเป็นหางหางเป็นหัวนะ ทำยมกภูหัวมังกร
มั่วไปหมด ถ้าเราไปตามเสด็จขึ้นไปตามความเป็นจริงเรื่อยๆ เรายอมรับ ยอมรับว่าปฏิบัติ
เหมือนคนโง่โง่ คำว่า “ปฏิบัติเหมือนคนโง่” เดินตามครูตามอาจารย์ไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้ากว่าจะตรัสรู้ สะสมบารมีมาขนาดไหน แล้วมาเป็นเจ้าชายสิทธัตถะออกมาแล้วอีก ๖ ปี
ทุกข์ยากขนาดไหน ถ้าเราเห็นว่าครูบาอาจารย์ องค์ศาสดาของเราเริ่มต้นมาเป็นผู้ต่อสู้ทางด้าน
กิเลสเป็นเอกบุรุษของเราแล้วนะ แล้วตามความเป็นจริง บารมีของใครในพุทธกาลนี้จะเท่ากับองค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่มี ยังต้องตะเกียกตะกายระดับนั้นนะ

แล้วมาปัจจุบันนี้จะเข้าไปเปิดประตูต่างๆ ไง จะเข้าไปเปิดประตูหัวใจใจ เปิดประตู
นิพพานไฉน เราจะเอามันง่ายแล้วจะซุบมือเปิบมันก็เลยจะเสียเวลาไปอีกชาติหนึ่งว่าอย่างนั้นเลยนะ
จะทำให้การประพฤติปฏิบัติของเราไขว้เขวนะ

มันภูมิใจมันยกย่องตัวเอง กิเลสมันร้ายมาก มันจะบอกว่า “เราเป็นผู้ปฏิบัติ เราเป็นผู้ที่นัก
ธรรมะ แล้วกำลังจะเข้าไปเปิดประตูนิพพาน” มันว่าอย่างนั้นเลยนะ มันจะยกย่องตัวเอง มันจะ
หลงตัวเอง มันจะกระหยิ่มยิ้มย่อง เห็นไหม นี่จิตไม่ก้าวเดิน สร้างคอกขังตัวเองไว้ทั้งหมดเลย ขัง
ตัวเองไว้ให้อยู่ตรงนั้นนะ ไม่ก้าวเดินออกไปจากความเห็นตามความเป็นจริงของที่ว่าหักด่าน
กิเลสให้ได้ตามความเป็นจริงไง หักด่านกิเลสนี้นะ หักอารมณ์ที่ครอบใจอยู่ หักเปลือกผลไม้ที่
คลุมผลไม้อยู่ หักสิ่งกิเลสห่อหุ้มใจอยู่ หักออกไปเป็นด่านๆ ออกไปนะ

มันเป็นเรื่องของเรา มันเป็นเรื่องของนามธรรม แต่ยกขึ้นมาเพื่อให้เห็นว่ากิเลสเป็นอย่างไร มันเป็นเรื่องที่ว่าง่ายก็ง่าย ง่ายตรงไหน ง่ายตรงที่ว่าไม่ต้องไปต่อสู้กับใคร มีกายกับใจนี้แล้วเข้ามาชำระเลย สุขก็เกิดขึ้นเดี๋ยวนั้น ทุกข์มหาศาลไม่ต้องพูดถึง “ทุกข์มหาศาล” เพราะการบังคับตัวเองทำไมไม่ทุกข์ คนเขาไปมีความสุข เขาเพลิดเพลินไป มันสุขเพื่อจะทุกข์ มันเป็นการแบบว่า อมหนองเงิ มันเป็นการปวดบวมอยู่ในตัวเอวเองนั่น พอมันลู่บๆ คลำๆ หน้อยมันก็ว่าความเจ็บปวดนั้นหายไป เวลาเราเจ็บปวดเอามือลูบๆ คลำๆ มันก็เบาลงทุเลาลง ความสุขของโลกมีเท่านั้น

เหมือนผี เจ็บปวดอยู่อย่างนั้นนะ แต่ของเรานี้เราบังคับ เราจะไม่บังคับหัวใจออกนะ ความทุกข์ทำไมมันจะไม่มี แต่ทุกข์แบบนี้ ทุกข์แบบผู้ปฏิบัติ ทุกข์แบบอาชาไนย ทุกข์แบบคนจะพ้นจากโลก มันถึงว่าไม่กลัวใจ ไม่กลัวทุกข์อย่างนี้ ถ้าเราศึกษาธรรมที่ว่าจิตเดิมแท้ จิตเดิมแท้... เข้าถึงจิตเดิมแท้ จิตเดิมแท้เป็นประตุนิพพาน นี่ถ้าเราคิดอย่างนั้นเราเอาแต่ง่าย เราจะเอาแต่ง่ายๆ เวลานั้นเราทำไมเราเคลิบเคลิ้มได้

ถ้าเราคิดว่าเราจะทำ เราตั้งเป้าหมายของเรา ตั้งเป้าหมายให้การพ้นทุกข์จริงๆ ทุกข์ก็ไร้ความมูมานะท่วมเข้าไป สิ่งทุกอย่างเราท่วมเข้าไป...มันถึงเองไง ระยะเวลาทำอะไรก็แล้วแต่ เราเริ่มต้นตั้งแต่กิโลเมตรแรก เราออกสตาร์ทตั้งแต่กิโลเมตรแรก จะถึงไม่ถึงนั้นเป็นเรื่องของความสามารถของเรา หน้าที่ของเราคือก้าวเดินไปอย่างเดียวเท่านั้น หน้าที่ของเราคือความเพียรเท่านั้น

ธรรมะตามความเป็นจริง ตามอริยสัจความเป็นจริงอยู่ในหัวใจ ทุกคนไปได้หมด เพราะมีหัวใจ มีพุทธโฆอยู่ที่ใจ พุทธโฆคือผู้รู้อยู่ที่ใจ คนยังมีความรู้สึกลอย ยังมีตัวเป้าหมายที่เดินไปถึงอยู่ การแข่งขันเขาเดินออกไปข้างนอก ใอันนี้เราเดินเข้ามาหาใจของเราเอง เราเข้ามาอยู่พุทธโฆ หัวใจของเรา เราย้อนกลับไปไปที่ใจของเรา มันถึงว่ามีกายกับใจ มีใจ การลงทุนคือลงทุนเกิดมามีทุนมีต้นทุนทรัพย์ที่ไปเกิดเป็นมนุษย์นี้ อันนี้ถึงว่าเป็นบุญกุศลของเราแล้วที่เราเกิดมาเป็นมนุษย์ แล้วมีโอกาสขนาดนี้ไง โอกาสขนาดนี้ไม่มีใครมี

ถ้าเราย้อนกลับมา นี่โลกเขาเพลิดเพลินอยู่ในโลกมหาศาลเลย จะเป็นพันๆ ล้าน ก็พันล้านก็แล้วแต่ เขาเคลิบเคลิ้มกันหมดเลย ส่วนแยกออกมาในวงปฏิบัติมีเท่าไร แล้วก็ยังจะมาหลงใหลกันว่าจิตเดิมแท้ประตุนิพพานนั้นอีกหรือ นั่นนะ ตัวกิเลสมันเริ่มขยับเข้ามาในวงปฏิบัตินะ แล้วก็ยอมคัดลอกย่อยออกมาอีกว่าเราเข้ามาตรงนี้ แล้วคิดว่า “จิตเดิมแท้มีฟองใส หมองไปด้วยอุปกิเลส

จิตเดิมแท้ปล่อยใส จิตเดิมแท้เป็นผู้ข้ามพ้นกิเลส” เป็นเป้าหมายแน่นอน เพราะจิตเดิมแท้มันอยู่ที่กลางหัวใจเรานี่ แต่ไม่มีใครเคยเห็น

ถ้ามีใครเคยเห็น อรหัตตมรรคเท่านั้น พ้นไปแล้ว ถ้าคนเคยเห็นจิตเดิมแท้ คนเคยเอาจิตเดิมแท้ไว้จนเป็นอรหัตตมรรคแล้ว ธรรมจักรหมุนแล้วไม่กลับมาเกิด ไม่กลับมาเป็นมนุษย์อยู่นี้ ยกเว้นไว้แต่ชาติปัจจุบันนี้ แล้วเราประพฤติปฏิบัติในชาติปัจจุบันนี้ สิ้นในชาติปัจจุบันนี้นั้น ถูกต้อง เพราะเรายังมีชีวิตอยู่ไง แต่เราเป็นมีชีวิตอยู่เพราะเราทำลายในปัจจุบันนี้ไง เราทำลายในปัจจุบันธรรมนี้ ถึงเข้าใจตามปัจจุบันนี้ตามความเป็นจริงไง

ถึงว่า “จิตเดิมแท้มันเป็นกิเลสแท้ๆ” ใจ ถึงเข้าใจจิตเดิมแท้ตามความเป็นจริง แล้วก็เข้าใจว่าจิตเดิมแท้จะพ้นกิเลสได้ตามความเป็นจริงใจ ถึงว่าอันนั้นเป็นสิ้นสุด เป็นเป้าหมายของชาวพุทธ ที่พ้นออกไปจากตามความเป็นจริง เป็นนิพพาน ๑ เท่านั้น

มรรค ๔ ผล ๔ อรหัตตผล นิพพาน ๑ นี่ก็เป็นดีต่างขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ให้ความรู้ตามหลังมาแล้วก็ไม่สามารถจะรู้เกินองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะมรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑ นี้ อยู่ในพระไตรปิฎก พระพุทธเจ้าวางไว้หมดเลย ปิดล้อมไว้หมดเลย ไม่มีใครที่จะมาปฏิบัติธรรมแล้วจะรู้เกินองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่มี แม้แต่สิ้นไปแล้ว ยังบอกนิพพาน ๑ แล้วใครมารู้เข้า ก็อ้อ ก็พอ พออ้อแล้วก็ไม่มีใครกล้าค้าน ไม่มีใครกล้าค้านองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

แต่นิพพานก็ไม่ใช่อัตตา นิพพาน ๑ นั้นไม่ใช่อัตตา แล้วนิพพานวางนั้นก็ไม่ใช่ความว่างตามอย่างที่เขาวางกัน มันเป็นความว่างดีต่าง นิพพาน ๑ ก็ดีต่าง แต่ดีต่างขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วผู้เข้าถึงจริงก็รู้จริงตามความเป็นจริงก็ไม่กล้าค้านองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะไปว่าเป็นความว่างก็เป็นดีต่างของผู้รู้ที่จะไปดีต่างกันข้างล่างนี้เท่านั้นเอง มันถึงเป็นตามความเป็นจริง

ขอให้ผู้ปฏิบัติถึงจริงแล้วจะไม่เป็นการโต้เถียงกันเลย สิ่งที่ได้เถียงเพราะว่าผู้ที่ไม่รู้จริงแล้วเข้าไปเอาสิ่งที่ดีต่างมาเพื่อเป็นสิ่งที่มาสอนกันนี้มาดกก่อนใจ คือว่าไปเอาสิ่งที่ไม่ใช่ถึงที่สุด “สุกก่อนห้าม ซื่อก่อนขายใจ” ซื่อก่อนขายไม่มีสมบัติเลย ไปซื้อล่วงหน้าไว้ตลอดเลย แล้วก็ไปทุกซ่สุดๆ ไปตลอด เพราะเราไปซื้อสิ่งที่ล่วงหน้ามาเป็นความวิตกกังวลในหัวใจ เราไปคาดไปหมายสิ่งที่ยังไม่มาถึง แล้วมาเป็นความใคร่ครวญเป็นการไตร่ตรอง เป็นการแบกทุกข์

เหมือนกับเด็กๆ เอาความรับผิดชอบให้มากๆ เด็กนั้นรับไว้ไม่ไหวใจ การประพฤติปฏิบัติก็เลยไม่ก้าวเดินตามความเป็นจริงใจ เราเป็นเด็ก การประพฤติปฏิบัติเริ่มต้นเราก็ต้องตามความเป็นจริง สิ่งที่ยังไม่ถึงนั้นวางไว้ก่อน ถึงจุดนั้นแล้วเดี๋ยวค่อยว่ากัน

การต่อสู้ การตีกองทัพ ตีจากปีก ตีจากหน้า ตีจากหลัง ตีจากส่วนนอกย่อยเข้า มันก็ถึงจุดตรงนั้นตามความเป็นจริงแน่นอน ทีนี้ เราไปวิตกกังวลก่อนว่าเราไม่มีความสามารถ หรือเราทำไม่ได้ตามนั้น หรือเราจะลัดเข้าไปเลยนี่มันก็เป็นแค่เราอ่านพิมพ์เขียวกันเฉยๆ ใจ พิมพ์เขียวยังดีนะ พิมพ์เขียวยังเป็นตามความเป็นจริงนะ เพราะพิมพ์เขียวนี้นำทำตามพิมพ์เขียวแล้วก็จะจริง แต่ที่มันเป็นความดีต่าง ที่ว่ามันเป็นดีต่างนั้น ความเป็นจริงอีกอย่างหนึ่ง แต่ดีต่างมามันเหมือนกับไม่ใช่ความเป็นจริงอันนั้นนะ มันเลยยิ่งกว่าพิมพ์เขียวอีก พิมพ์เขียวเราทำตามนั้นยังไปได้

ไอ้ที่เห็นอย่างนั้นแล้วกำลังใจเราไม่มี กำลังใจเราไม่มีแล้วเราก็ก้าวเดินไม่ออก ถึงก้าวเดินออกไปก็พลาด ถึงว่าต้องเข้าไปถึงตามความเป็นจริง ถ้าเราปฏิบัติไปเห็นเอง รู้เอง ถึงจุดนั้นเองหมดสงสัยนะ หมดสงสัยเลย มาเรียกเขาว่าอย่างนั้น เขาเสนออย่างนั้น ความเป็นอย่างนั้นออกไปถึงว่ามันอยู่เราเกิดมาแล้วเราพบพระพุทธศาสนานะ พบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พบครูบาอาจารย์ที่เป็นผู้ชี้แนะ ตั้งแต่หลวงปู่มั่นลงมาเลย หลวงปู่มั่นเป็นหลักชัยของผู้ปฏิบัติในสมัยปัจจุบันนี้แหละ หลวงปู่มั่นนี่เป็นผู้ที่ข้ามพ้นไปตามความเป็นจริงแล้วนะ ถึงได้เป็นครูอันเอก เป็นผู้ที่สั่งสอนให้ลูกศิษย์เดินตามขึ้นไปนะ

ครูบาอาจารย์เดินตามเข้าไปเป็นพยาน หลวงปู่แหวนเป็นพยานนะ หลวงปู่ขาวเป็นพยานนะ ครูบาอาจารย์เป็นพยานกันมาตลอด แต่พอมีสิ่งที่แปลกปลอมเข้ามา กิเลสในหัวใจเรามันยุแหยให้อยากจะให้หาทางสะดวงใจ กิเลสในหัวใจนะ คูโทษของมันสิ ในการประพฤติปฏิบัติจะฆ่ามันอยู่เดี๋ยวนี้ยังลำบากขนาดนี้เลย เราจะฆ่ามันอยู่นะ ทำไมมันมาทำลายแม้แต่ในขณะที่กำลังจะฆ่ามันอยู่ ว่า “ให้เอาอย่างนั้นง่ายกว่า เอาอย่างนี้ง่ายกว่า เอาอย่างนี้เป็นทางลัด เอาอย่างนี้เป็นทางที่จะถึง” นี้โทษของกิเลส

ตั้งใจเริ่มแรกก็ว่าจะฆ่ามัน ประพฤติปฏิบัติมานี้ได้บุญกุศลนะ ได้บุญกุศลหมายถึงว่าเราเริ่มประพฤติปฏิบัติ บุญกุศล เกิดเป็นพรหมเกิดเป็นอะไรแล้วแต่ ถ้าจิตลงเป็นสมาธิ ถ้าจิตเป็นสมาธิ จิตเราแน่นแล้วรักษาไว้ กภาพเทวิลไม่เคยเจอพระพุทธเจ้าเลย เพราะเกิดก่อนและปฏิบัติมาก่อนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะเกิด เขายังไปพรหมได้ นี่เขาเห็นจิตเดิมแท้ที่ไหน

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าจิตเราเป็นสมาธิ จิตเราปฏิบัติ มันก็ไปเกิดเป็นพรหมแน่นอน ถ้าจิตเราเวลาเราจะดับนะ เราถือตรงนั้นเป็นอารมณ์ ถือตรงนั้นเป็นที่เกิด ออกตามการเครื่องแต่งกายด้วยจิตเป็นสมาธิ เกิดเป็นพรหมแน่นอน นี่การเกิดเป็นพรหม...เห็นจิตเดิมแท้ไหม?

นี่การประพฤติปฏิบัติถึงได้กุศลตรงนี้ กุศลตรงนี้ ถ้ายังไปไม่ได้ จิตเราอย่างนี้เราก็เกิดในวัฏฏะนี้ แต่กุศลบุญกุศลในการประพฤติปฏิบัตินี้มีมหาศาลนะ แต่เราไปอ่อนน้อมใจก่อน น้อยใจว่าเราทำจิตไม่ได้ อย่างนั้น เราไม่พินอย่างนี้ ไม่ถึงขั้นตอน นี้ถ้าไม่ได้มันก็ประกันความว่าเราขึ้นจิตนี้จะพัฒนาขึ้น วุฒิภาวะ เครื่องหมายประกันในการเกิดไป ในการตายไปแล้วเกิด ก็ยังเกิดดี เกิดดีเกิดในที่มันสมควร กับเกิดไปตามชุ่มด้วยกิเลส เกิดไปตามกิเลสมันจะพาไปนะ ทีนี้ ไม่เชื่อมรรค ไม่เชื่อผล ไม่เชื่อตามความเป็นจริง ทำแต่ตามอารมณ์ของตัว ทำแต่ความเคยใจใจ อันนั้นมันพาไปอีกทางหนึ่ง นี่มันต้องบังคับหักห้ามใจ ถึงเวลาเริ่มชำระกิเลส ถึงว่าเห็นโทษของมัน เห็นโทษของกิเลสมันก็มีกำลังใจจะชำระกิเลส

ขณะชำระกิเลสก็ไม่ให้กิเลสเข้ามาแบ่งเวลาหรือทำให้เราไขว่เขวจากการประพฤติปฏิบัติ ไขว่เขวจากการจะเป้าหมายตามความเป็นจริงของเรา จะชำระมัน ๑ จะไม่ให้มันทำให้เราผิดเป้าหมาย ผิดจุดประสงค์ ผิดหลักธรรม ผิดธรรมตามความเป็นจริงขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่พาจะออกจากกิเลสไป...ซ้ำ ๒ ซ้ำ ๓ ในการมันจะเบนเป้าหมายนะ แล้วพอมาประพฤติปฏิบัติมันก็ยังเข้ามาอุบายในท่ามกลางใจ อย่างเช่นเราจะเอามืดพินเนื้อสัตว์ มันจะผลัดให้มีมืดเราพินไปที่อื่นเลย

นั่นละ มันถึงว่าโทษของมัน พอเห็นโทษของมันก็กลัวมัน จะชำระมัน ต้องยึดหลักยึดมันยึดหลักให้ดี ไม่ให้มันมาทำให้เราไขว่ออกไปจากอันนั้น ถึงเราจะมีที่อุ่นใจได้ใจ ที่อุ่นใจได้นะ อุ่นใจเพราะว่าตั้งแต่หลวงปู่มันกับครูบาอาจารย์ที่เป็นผู้ชักนำข้ามไปถึงตามความเป็นจริงแล้วตามความเป็นจริงแล้วชี้บอกทาง แล้วยังยื่นมือมาดึงพวกเราขึ้นไปอีก

ฉะนั้น ถ้าเรามีอย่างนี้แล้วเราถึงจะพอใจ เราถึงจะปฏิบัติตามความเป็นจริง ไม่ต้องไปเชื่อข่าวลือต่างๆ ไม่ต้องไปเชื่อความเห็นจากข้างนอกว่าจะเอามักง่าย เอาทำสะดวกสบาย ถ้าเราไม่มักง่าย มักง่ายแล้วมันจะได้ยากเรามากๆ มักตามความเป็นจริงของเราแล้ว มันจะถึง-ไม่ถึงมันอยู่ที่บุญวาสนา อยู่ที่ความมุมานะ อยู่ที่ความจริงของเราผู้ปฏิบัตินี้ เอวัง